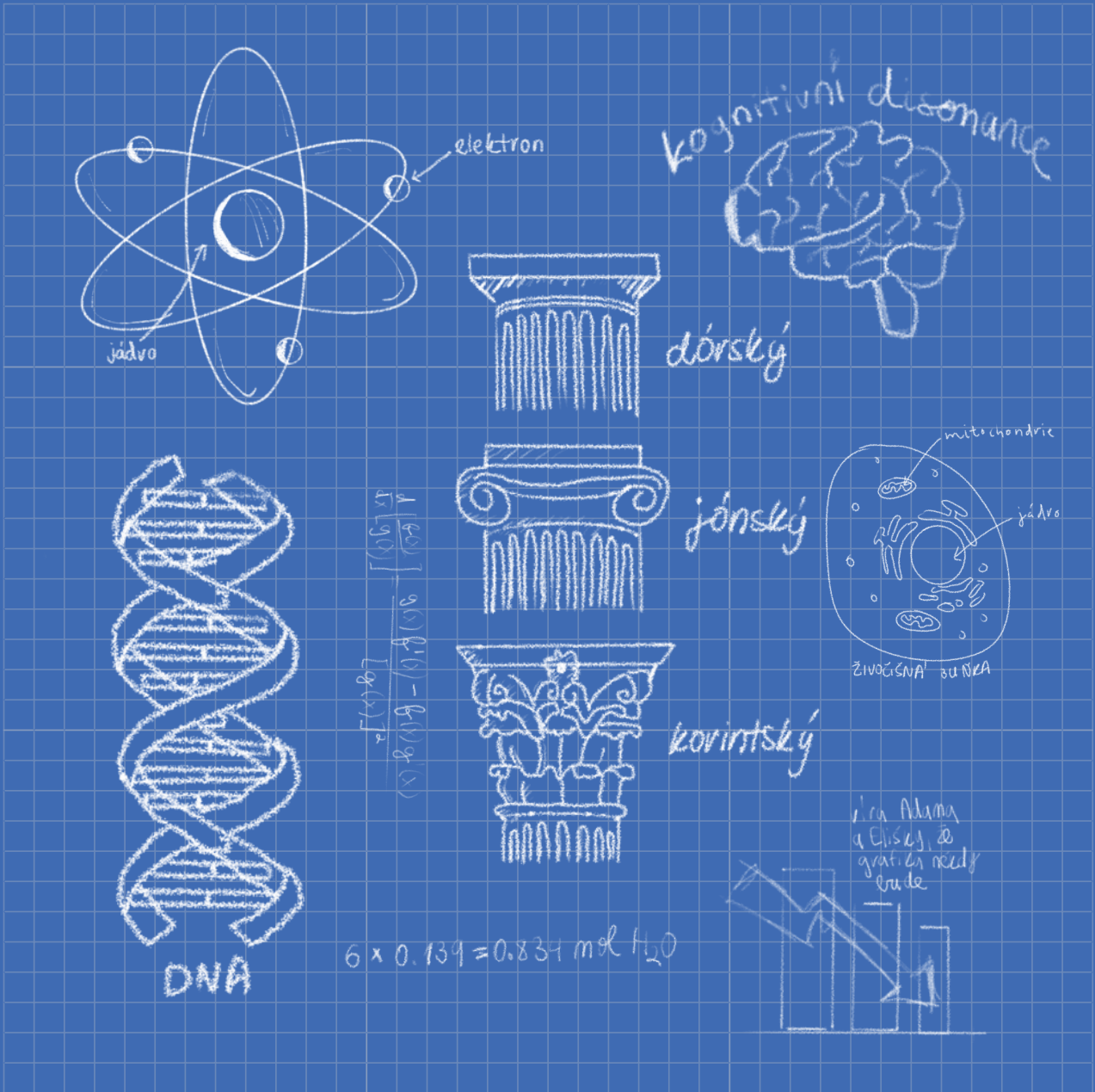

ZÁŘÍ | 10 Kč

STUDENTSKÝ ČASOPIS GNA

ÚVODNÍ SLOVO

ZÁŘÍ ~ PLEJÁDY

Ahoj Alejáci,

stejně jako každý rok, i letos už od května chystáme další ročník Plejád. Aby bylo možné akci podobného formátu vůbec zorganizovat, je potřeba spousta pomocných rukou - a proto je fajn nesobecky přiznat, že na Plejádách ani zdaleka nepracujeme jen my dva; na letošní přípravě se celkem podílí neuvěřitelných 30 studentů z vyššího gymnázia. Bez tak skvělého týmu bychom to nikdy nezvládli, takže díky všem! (je trošku cringe všem děkovat ještě před akcí, ale lepší a slavnostnější prostor už pro to asi nenajdeme)

Uběhlo hodně času a byla odvedena spousta práce. Chvílemi to bylo vyčerpávající, některé situace vypadaly bezvýchodně a zoufale (přednášející vás začne ghostit na všech frontách), debatovali jsme o spoustě nesmyslech a zbytečnostech, ale nutno říct, že čas od času se nám i něco povedlo. A tak nezbyvá než doufat, že se celé Plejády povedou a že bude na co vzpomínat, protože my už vzpomínáme. Pro jistotu ještě několik dní před akcí.

Pokud byste měli nějakou námitku, poznámku nebo vzkaz k letošním Plejádám, tak se nebojte napsat na náš instagram (@alej.plejady), mail (plejady@alej.cz), nebo nám osobně. Doufáme, že se to nebude týkat přihlašovacího systému. No a kdyby se letos něco nepovedlo, mějte prosím pochopení. Jsme jenom lidi a chyby se stávají.

Užijte si Plejády a užijte si celý školní rok!

Za organizační tým Plejád
Eliška Smejkalová & Adam Zelinka, OB

Střípek každodenna

Johana Trejtnar, OA

Nejzajímavější věci se občas dějí, když znehybníte. Svět kolem se pořád otáčí ve vší své komplexitě, lidé pokračují dál po svých drahách jako postavičky z mechanického betlému a vy najednou slyšíte všechno, co se kolem odehrává.

Občas, když si chodím sedat s tužkou a papírem do ulic Prahy, probíhají kolem mě celá libreta. Lidé proplouvají scénou a střídají se expozice, kolice až po katastrofu v nekonečných kruzích. Někdy to

připomíná spíš srdceryvný monolog, někdy malou ironickou komedii.

Po tom, co jsem byla tichým přítomným u prvních kroků batolete, jehož rodiče ve svém dialogu prošli všemi stupněmi antického dramatu, jsem si tyto scénky kolem sebe začala zapisovat.

A zde, v této rubrice, vám je v průběhu následujících pár měsíců vždycky spolu s tím, co jsem zrovna čmárala, zkusím přetlumočit. ■

“Vašíku, já nekoukam každéj den na jízdní řád, abych ti řek...”

“Rozjíždí se!”

“Jo tak to je ten do toho Berlína.”

“Jak to víš?”

“12:25, hochu, 12:25.”

Za čárou fotbalového hřiště

Adam Zelinka, OB

Do internetového vyhledávače jsem si zadal slovní spojení "fotbaloví fanoušci" a rozklikl jsem záložku se zprávami. Jak o fanoušcích hovoří novinové titulky? Přečetl jsem si prvních dvacet. Pět z nich se o fanoušcích nezmiňuje, jsou tudíž irelevantní. Z patnácti zbývajících vyznívá deset negativně, tři neutrálně, a dva pozitivně. Myslíte si, že kdyby média informovala o nějaké menšině stejně jednostranně jako o fanoušcích, tak by se to obešlo bez povšimnutí veřejnosti? Z čeho pramení tato předpojatost a nepochopení? Netvrdím, že fotbal neměl a nemá své problémy, ale přeci jen se jedná o nejrozšířenější sport v Evropě. Neznám obor, který by byl tak mainstreamový jako fotbal, ale přesto by byl vystaven takovému opovržení a výsměchu, možná i strachu. Spousta lidí, kteří fotbalové utkání nikdy nenavštívila a se kterými jsem se o tomto bavil, má pocit, že na fotbal chodí pouze opilci nebo skinheadi, nacisté či další radikálové. V žádném případě se nejedná o nějaké myšlenkově

omezené lidi, bohužel v Česku je téměř nemožné dozvědět se o fotbalových fanoušcích cokoliv pozitivního. Přitom dnes není problém na fotbal chodit s celou rodinou včetně malých dětí.

slávistické choreografie odprezentované při finále poháru

Tribuny na stadionech se tradičně dělí na dvě části. První z nich je kotel, tedy místo, kam chodí fanoušci

aktivně podporující svůj tým. V kotli se stojí a skandují se zde chorály. Zvedají se zde chorea (ze slova choreografie, velké malby určené na podporu mančafu, mohou být z jednotlivých papírů či kartonů nebo také ve formě plachty přes celou tribunu), ty mohou být doprovázena pyrotechnikou. Pyro, tedy světlice nebo dýmovnice, je na českých stadionech zakázáno, nicméně choreografie (i ta s pyrem) se pravidelně vyskytují na propagačních materiálech ligy i jejích sponzorů, takže o takový problém se asi nejedná. Na zbytek tribun chodí klidnější fanoušci, tedy ti, kteří nemají zájem si na zápase vyřvat hlasivky, a radši si odpočinou a posedí. Kromě toho existují i vyhrazené sektory pro rodiče s dětmi, ale malé děti potkávám vždy i v kotli a postupně jich na fotbal chodí víc a víc. Když jsem sledoval fotbalové utkání pražské Slavie v Mladé Boleslavi, byl jsem dětmi doslova obklopen. Malý chlapeček po mém pravém boku většinu zápasu strávil na zádech svého otce a utkání si viditelně užíval. Mohlo mu být třeba pět let. Na druhé straně stály děti dokonce tři, z toho dvě holky. Nejstarší kluk (asi 10 let) fandil velmi aktivně, po vítězném gólu jsme si plácli. V řadě pode mnou stál starší pán a vedle něj další rodinka. Asi pět řad přede mnou byl speaker, tedy člověk, který kotel řídí a do megafonu vyřvává chorály. Fandili jsme v jádru kotle, ale i tam se rodiče nebojí vzít svoje děti.

Netvrdím, že fotbaloví fanoušci jsou svatoušci a že za sebou nemají své

standardní dohled na fotbalové utkání

škrálopupy. Nějaká přítomnost policie je určitě potřebná, nicméně policejní dohled u většiny stadionů je naprosto absurdní. Vždy, když jdu na zápas do vršovického Edenu (stadion pražské Slavie), stojí na rohu Vladivostocké ulice minimálně dva policejní koně. Chudáci mají vystrojené nohy, kdyby na ně snad měli fanoušci útočit halapartnou. Koně doplňuje velká policejní dodávka, svou výzbrojí připomínající obrněný transportér. Někdy je osazena velkou kamerou na natáčení delikventů, tedy lidí, co si dovolili navštívit fotbalový zápas. Nesmí chybět množství zahalených těžkooděnců se samopaly. Když člověk vidí všechny tyto policejní složky během zápasu se Slováckem, přičemž moravských fanoušků nepřijede víc než 150, nemá slov. Celé šílenství ale dosahuje další úrovně na venkovních zápasech klubů s větším počtem fanoušků, jako je Slavia, Sparta nebo ostravský Baník. Policie začne okupovat většinu města, kde zrovna daný klub své utkání hraje. Policejních dodávek jsou desítky, k vidění jsou koně, psi, někdy i vrtulníky. Často se stává, že policie vyžaduje, aby fanoušci hostujícího týmu zůstali ve svých sektorech

několik desítek minut po zápase, aby stadion opustili ostatní fanoušci, a teprve poté je pustí ven. Přitom hostující fanoušci mají vlastní vstup do stadionu. Když hraje například Sparta v Jablonci, tak počet spartánských fanoušků dalece převyšuje počet fanoušků domácích. Nevejdou se pouze do sektorů hostí, proto chodí i na další tribuny, kde se mísí s domácími fanoušky. Přesto tito fanoušci, sedící mimo sektor hostí, mohou opustit stadion normálně. Když jsem já osobně byl na fotbale v Liberci, tak nám hlasatel sdělil, že v sektoru budeme muset zůstat nějakou dobu i po zápase.

Vypadalo to, jako kdyby v aréně U Nisy probíhal nějaký teroristický útok. Nikdy jsem se na fotbale necítil tak nekomfortně.

Spěchali jsme do Prahy, a tak jsme raději odešli o pět minut před koncem utkání. Když jsme odcházeli od stadionu, tak se k němu blížilo naprosto neuvěřitelné množství těžkooděnců, policejních dodávek, dalších aut a tak podobně. Vypadalo to, jako kdyby v aréně U Nisy probíhal nějaký teroristický útok. Nikdy jsem se na fotbale necítil tak

nekomfortně. Někdy se mi zdá, že policejní operace tohoto rázu probíhají jenom proto, aby policejní složky vykazaly nějakou aktivitu a utratily vyhrazené peníze daňových poplatníků, aby je dostaly i v dalším rozpočtu. Rád bych se mýlil, ale v takto přehnaném dohledu smysl nevidím. Když se Bohemians Praha letos po čtyřiceti letech dostali do evropských pohárů, tak odehráli zápas v norském Bodø. Na výjezd je vyrazilo podpořit několik stovek fanoušků. Na jejich průvod městem dohlíželo pouze několik strážníků, žádní těžkooděnci. Je mi jasné, že například pražské derby je rizikové a vyhrocené utkání, ale co se týče méně vyostřených zápasů, tak by se naši policisté mohli inspirovat.

To jest můj krátký pohled na situaci na českých stadionech. Mé zážitky vychází především za zápasů SKS, nicméně nic nenaznačuje tomu, že by situace na utkáních dalších týmů byla výrazně odlišná. Poměry se díkybohu zlepšují, na zápasy chodí více návštěvníků (Slavia i Sparta má letos průměrně 17000 diváků na domácí zápas, loni to bylo 13000), některé regionální týmy mají problém na své zápasy přitáhnout fanoušky, ale to je doufejme pouze otázka času. Fotbal trpí více problémy. Vysoké pokuty od vedení ligy za nesmyslné prohřešky, termíny fotbalových utkání se vyhlašují ani ne měsíc dopředu (asi tak 12 hodin po napsání této věty byly oznámeny termíny zápasů na celou podzimní část, takže klobouk dolů!), kolísavá kvalita sektorů hostí, regionální týmy nastavující absurdní ceny vstupenek,

počty fanoušků jsou rekordní

když k nim přijede nějaký z pražských klubů a tak podobně. Bude to běh na dlouhou trať, ale tyto problémy se dají eliminovat. Fotbal je krásný sport a není důvod si ho zbytečně kazit.

Pokud vás toto téma zaujalo, přijďte

v druhém časovém bloku na Plejádni debatu. Zúčastní se Martin Benda, SLO (supporter liaison officer, zaměstnanec klubu zodpovědný za vztahy mezi klubem a jeho fanoušky) Slavie a Dan Peterka, SLO Sparty. Dále dorazí reportér Jaroslav Plašil z Českého rozhlasu, který se fanouškovými výjezdy zabývá dlouhodobě. Sestavu doplní Jakub Schoř, bezpečnostní manažer Fotbalové asociace ČR, který stál za organizací finále Mol cupu (Sparta - Slavia, Epet aréna na Letné, stejný počet fanoušků obou klubů). Vše proběhlo na jedničku, i přesto, že se jednalo o velice rizikové utkání. Budu se těšit! ■

Začátek školy

anonym

aneb jak nevyhořet ;)

Ať už začínáte na nové škole, nebo pokračujete ve známém prostředí, září umí být opravdu stresující. Všude jsou reklamy na školní potřeby, diáře se plní úkoly a testy a všichni vám připomínají, kolik času zbývá do oné velkolepé maturity. Proto je důležité, abychom do nového roku vykročili takzvaně pravou nohou, tedy abychom předešli vyhoření.

A právě k tomu může pomoci soubor tipů **HASIČKA**.

Hodnocení

Velmi výrazná část školy je hodnocení, které dostáváme. A často je těžké nenechat se pohltit známkami a porovnáváním se s ostatními. Je ale důležité si uvědomit, že známky odráží jen malou část skutečnosti. Můžete mít špatný den, nesesedne vám typ testu nebo se jen nemůžete soustředit a podobně. Navíc, každý vyučující známkuje jinak a každý test vyhovuje někomu jinému. To důležité je, co se celkově za ta léta ve škole naučíte a jak vám to pomůže do budoucna.

Asistence

Jedna z nejdůležitějších věcí je říct si o pomoc. Ptejte se profesorů,

poproste je o zopakování nebo o více procvičení. Pokud to jde, rádi vám pomohou, nebo poradí, kam se obrátit. A pokud vám není příjemné ptát se přímo profesorů, poproste své spolužáky nebo studenty z vyšších ročníků. Vždycky se najde někdo, kdo vám rád pomůže. Je to určitě lepší, než v tom do budoucna plavat. A nemusíte se bát, každý potřebuje občas poradit.

Spánek

Ačkoliv ve škole máme exkluzivní automat na kofein, kvalitní spánek to nepředčí. Nedostatek spánku má velmi negativní efekty, které kofein nespraví. Mimo jiné je to špatná

psychologické
studentské
místa
chaotické
okénko

Ačkoliv ve škole máme exkluzivní automat na kofein, kvalitní spánek to nepředčí.

soustředěnost, zvýšený stres, podrážděnost a celkové zhoršení psychiky. Navíc kofein limituje produkci melatoninu, který je pro kvalitní spánek nezbytný. Takže jakmile začnete spánek nahrazovat kofeinem, vrátit se do normálního spánkového režimu bude stále složitější. Spát bychom měli okolo osmi hodin, ale zkuste každý den naspat alespoň šest hodin.

Informace

Sbírejte důležité informace. Někam si zapisujte termíny testů a co se na ně učít, domácí úkoly a zkoušení. A ideálně si to rozplánujte, ať nepanikaříte, že nevíte, co dřív.

Čas pro sebe

Možná úplně nejdůležitější věcí je vždycky si udělat dost času pro sebe. Je důležité přerušit kolečko škola – učení – škola. Dělejte něco, co vás baví. Vyjděte ven, sportujte, čtěte si, sejděte se s někým ... Jdnoduše cokoli, při čem si odpočinete a pročistíte hlavu.

Aleo

Samozřejmě čtěte Aleo!

Klid

A naposledy, hlavně klid! Ne vždycky půjde všechno podle plánu. Studium je náročné i bez všech osobních problémů, se kterými se potýkame. Tak se sebou mějte trpělivost a nevzdávejte to. Už to, že jste tady na škole je velký úspěch. Tak se nepodceňujte.

Hodně štěstí ve škole i všude jinde! ■

UCL: Předpovědi

Natan Lytvynov SA

Máme zde další ročník Ligy Mistrů a já jsem tu zde, abych předpověděl skupiny:). Tak jdeme na to ne?

Skupina A

Bayern Munich
Manchester United
FC Kodaň
Galatasaray SK

Myslím si, že je to zde jsou postupové příčky docela jasné, ale nic není nemožné. Kodaň umí překvapit.

Postup: Bayern, Manchester
EL: Kodaň

Skupina B

Sevilla FC
Arsenal FC
PSV Eindhoven
RC Lens

Tato skupina vypadá vyrovnaně, kdokoliv by zde mohl postoupit. Na tuto skupinu bude zajímavé se dívat.

Postup: Arsenal, Sevilla
EL: Eindhoven

Skupina C

SSC Neapol
Real Madrid
SC Braga
Union Berlin

Myslím si, že zde je to jasné. ale Real utrpěl několik zranění, takže uvidíme

Postup: Madrid, Neapol
EL: Berlin

Skupina D

Benfica Lisabon
Inter Milán
RB Salzburg
Real Sociedad

Zde mám pocit, že by mohl postoupit Inter a 2. místo může být volné pro vlastně každého

Postup: Inter, Salzburg
EL: Lisabon

Skupina E

Atletico Madrid
Feyenoord
Lazio Řím
Celtic FC

Tady je to též otevřený boj pro 2. místo, ale necháme se překvapit.

Třeba Atletico nepostoupí
Postup: Atletico, Lazio
EL: Celtic

Skupina F

PSG
Borussia Dortmund
AC Milán
Newcastle United

Skupina smrti, jak ji všichni říkají, tak uvidíme, kdo skončí na vrcholu této tabulky

Postup: Milán, Dortmund
EL: PSG

Skupina G

Manchester City

RB Lipsko

FK Crvena zvezda

BSC Young Boys

Podle mě nejvíce jasná skupina,

Young Boys si to jdou spíše užít.)

Postup: Man City, Lipsko

EL: Crvena Zvezda

Skupina H

FC Barcelona

FC Porto

FK Šachtar Doněck

Royal Antverpy

Tady předpokládám, že by měla

Barcelona postoupit, a o 2. místo

zabojují Porto a Doněck

Postup: Barcelona, Porto

EL: Doněck

A co si myslíte vy? Pošlete mi vaše předpovědi do mého mailu natan.lytvynov@gmail.com a tu nejsprávnější odměním. ■

Slovník dnešního internetu a jeho kořeny

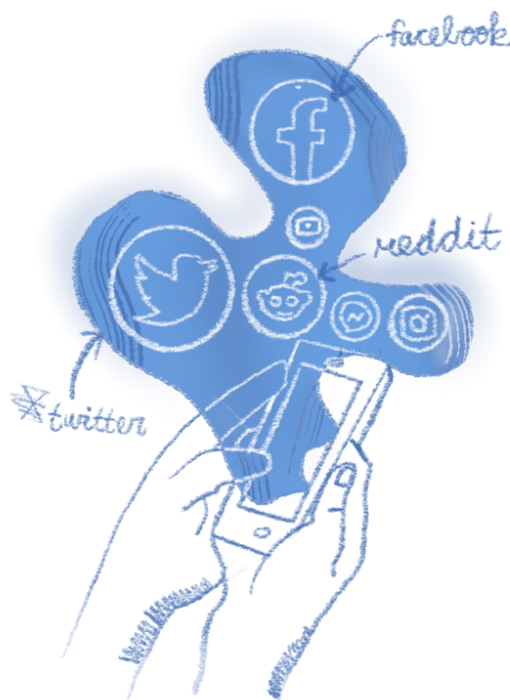
Adam Celerýn, OB

aneb Kdo je to incel?

Pohyb na internetu má zajímavé důsledky na jazyk jeho uživatele. Ten se setkává nejenom s jinými jazyky a lidmi, ale i s novými idejemi. A jelikož se na internetu většinou užívá angličtina, je pro naši dobu typické přebírání cizojazyčných výrazů do naší mluvy. Bohužel se ale na rozbouřených vlnách internetu někdy původní význam slov ztratí nebo změní. V tomto článku se dozvíte, kdo to je „incel“ a odkud se toto slovo vzalo.

Pokud pravidelně navštěvujete Twitter (nebo „X“ dle Elona), je dost možné, že jste se už s pojmem „incel“ setkali. Tento výraz bývá často užíván jako nadávka, nejčastěji vůči pravicově smýšlejícím či feminismus kritizujícím mužům. Přestože někomu přijde toto označení urážlivé, existují lidé, kteří se jako incelové identifikují. Abychom toto pochopili, musíme nejdříve slovo rozložit. Incel je zkratka pro

„involuntary celibate“, tedy v překladu „nedobrovolný celibát“. Incelové jsou tedy především muži, které spojuje jedna zkušenost – absence úspěchu v navazování romantických vztahů s ženami. Cítí se izolováni od zbytku společnosti, která nedokáže pochopit jejich

samotu. Ne každý incel vnímá důvody svého „nedobrovolného celibátu“ stejně, existuje ale pár spojujících faktorů. Často ze své situace viní feminismus, emancipaci žen, moderní společnost, moderní seznamovací kulturu, ale hlavně svoji genetiku a sociální zázemí. Svě argumenty se někdy snaží podpořit omezenými poznatky z evoluční psychologie, ale většinou zní jako konspirační teoretici.

Incelové do své internetové komunity přijímají pouze muže, jelikož jsou přesvědčeni, že ženy nemohou být stejně nechtěné jako oni. Je to tedy téměř až překvapivé, že autorem slova „incel“ je žena. Ta na konci minulého století založila web, kde se všichni mohli podělit se svými zkušenostmi se vztahy. Komunita na tomto webu ale rostla směrem, který se majitelce webu nelíbil, takže po přelomu tisíciletí předala stránku někomu jinému. Netušila ovšem, že její slovo se na internetu tak rozšíří. Postupem času vznikly nové weby a komunity na existujících webech a tato subkultura drasticky změnila svou

Je to tedy téměř až překvapivé, že autorem slova „incel“ je žena

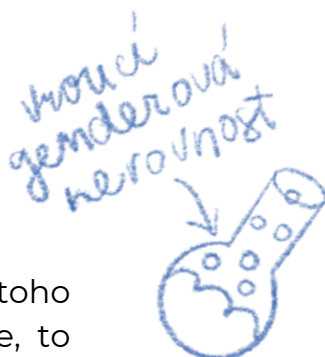
tvář. Stala se daleko radikálnější, což vyvrcholilo uprostřed minulé dekády, během které došlo k několika masovým vraždám, kdy se útočníci otevřeně přihlásili k ideologii incelů. Kvůli těmto činům a také občasným nenávisným výrokům proti ženám se incelové dostali do veřejného povědomí a dnes jsou obecně považováni za jednodimenzionální továrny na misogynní výroky. Přestože jsou takto ostrakizováni, je jejich vliv na moderní internetovou kulturu a jazyk až překvapivě velký. O tom ale budu pojednávat až příště. ■

Je věda on či ona?

Anna Drhovská, OB

“Slečno, zkuste se dívat do toho zrcátka tak, jak se ráno čančáte, to vám jistě jde.” vychrlil na mě s pohrdavým úsměvem Bohdalecký komisař za mými zády. Mlčela jsem. Kolem mě vybuchl bujarý smích, možná protkaný malou nervozitou ale zajisté s pevným základem pohrdání, se kterým jsem nedokázala souznít. “No tak, usměj se.” pobídl mě instruktor vedle mě. Tak jsem se zasmála. Urážce sebe samé.

Nejsem silně zažraná do problematiky rovnosti pohlaví v dnešní společnosti, jak co se týče všelijakých mládežnických spolků s opulentní programy, tak historických mezníků, kde se mé znalosti drží na informacích z hodin dějepisu a osekáných přednášek základů společenských věd. Ačkoliv jakožto studentka mířících směrem vědeckým bez silného pozadí v humanitních vědách, dopady neustále v hloubi přetrvávajících schodů mezi písmeny X a Y jsem zaznamenala s jistou statistickou signifikantností. Pokud pomínu prostředí autoškoly, kde při pohledu na vypouklé pivní břicho a ušmudlané kovové brýle komisaře

jsem do jisté míry ochotná přihlédnout k netaktnímu chování, diskriminace žen je četná také v oblasti vědecké a po dlouhá staletí byla. Chtěla bych tímto článkem přiblížit danou situaci a tím nemíním dodržování či ignorování mnohých z genderových kvót, nýbrž hluboce zakořeněné ohrnuté nosy nad laboratorními rukavicemi, které si si utahují culík. Protože věřím, že stejně jak nemůžeme zfalšovat výsledky experimentu stanovením vlastních číselných hodnot, nemůžeme obejít rovnost pohlaví ve vědecké sféře stanovením číselných pravidel. Protože ta neodstraní povýšené pohledy a nánosy prachu, které pokryly mnoho jmen průlomových vědkyň napříč historií. Vezmu tedy do rukou slovní prachovku a některé z nich pro čtenáře vyčistím, ať získají lesk, který si zaslouží.

Rosalinda Franklin

Víte, co nás dělá lidmi? Od doby velmi vzdálené prosazovali mnozí vědci teorii, že uvnitř našich buněk se nachází materiál, který nese veškerou informaci potřebnou k tomu, aby se malé jednotky hmoty

uskupily do hroudy námi nazývané “člověk”. Když se po mnohých hádkách u stolů laboratoře v polovině minulého století konečně podařilo britské chemičce Rosalindě Franklin vyfotit dlouho hledanou molekulu, o které dnes víme že se jedná o dvoušroubovicovou DNA, byla Fotka 51 téměř okamžitě zastíněna. Bohužel, výsledky podobného projektu vedeného dvěma výzkumníky se jmény Francis Crick a James Watson byly v tomtéž vědeckém deníku vytisknuty zároveň a jak již bylo v té době zvykem, na ženu se hledělo jako pouhou pomocnicí k převratnému objevu. A když v roce 1962 předávali do čtyř mužských rukou Nobelovu cenu za převratný objev, na Roslaidu, sice v té době po smrti, se zcela zapomnělo.

Marie Maynard Daly

Než se vzdálíme od tématu molekul přenášející naši genetickou informaci z generace na generaci, podíváme se na ženu, která se zabývala sloučeninou více do hloubky. Jedná se o americkou biochemičku Marii Maynard Daly, která pomohla determinovat základní stavební báze DNA. V roce 1948 se připojila k vědeckému týmu Alberta Mirskeho vedoucí studie buněčného jádra, ve které došla k objevu čtyř bází, které nesou veškeré informace o našich tělech. Svoji další práci věnovala studiu procesu, kdy se náš genetický kód přepisuje do funkčních proteinů. Ačkoliv u

Rosalinda Franklin a Marie Maynard Daly

vědeckých publikací z genderových a rasových důvodů se nemohlo její jméno pyšnit, zajisté pomohla nejen vědcům, ale také široké společnosti porozumět nám samotným.

June Sutor

Typ a funkce drobných věcí jako molekuly a například enzymy nebo proteiny záleží na uspořádání atomů a jejich vzájemné propojení chemickými vazbami. V brzkých 60. letech minulého století novozélandská krystalografka June Sutor studovala pomocí rentgenu uspořádání atomů v bílkovinách. Bylo již v té době známé, že jednou z podstatných spojovacích prvků v podobných makromolekulách jsou vodíkové můstky, slabé vazby vzniklé z vysokého rozdílu elektronegativit mezi vodíkem a například kyslíkem. Zmíněná paní vědkyně však přišla s převratným tvrzením, kde na základě experimentů prezentovala schopnost uhlíku s daleko nižší elektronegativitou, než je potřeba, tvořit vodíkové můstky. A že je to mnohem častější, než se očekávalo. V té době bohužel byla její práce zdiskreditována, především týmem badatelů zkoumající strukturu DNA.

Svoji kritiku dokonce zapsali namísto článku do jedné z nejzásadnějších knih krystalografie a tak zcela umlčeli Juniny objevy. Jelikož spravedlnost a pravda si cestu najdou na konci 20. století byly publikovány dvě studie, které zásadně podporovaly existenci vodíkových můstků s uhlíkem na jednom konci.

Katherine Johnson

Odletí, nebo neodletí? Takto podstatnou otázku měla v minulém století v rukou americká matematická Katherine Johnson. Na správnosti jejich výpočtů závisela od roku 1958 celá organizace NASA. Pracující jako takzvaný "lidský počítač" pro dominantní vesmírnou organizaci, byla to právě ona, která řekla finální ano než byl Alan Shepard jako první Američan vyslán do vesmíru, a to úspěšně. Kvůli době silné segregace a diskriminace žen nejen ve vědeckých oborech nebyla její práce po dlouhá léta oceněna. Svoji odměnu si ale vybírala ve formě pohledu na další úspěšné vědkyně, který aktivně pomáhala se zapojovat do současného odborného dění. Těsně předtím než ve svých 101 letech zemřela jí Americký prezident Barack Obama roku 2015 udělil prezidentskou medaili svobody.

Alice Ball

Také medicína má své zapomenuté doktorky, jejichž zásluhou bylo zachráněno mnohdy nespočet životů, ačkoliv jejich úděl byl

přehlédnut. Mezi jedny z prominentních patří americká chemička Alice Bell, která v roce 1916 narazila na průlomový způsob léčby lepr, která do té doby byla zcela zdravotnický nezajištěná. Ve svých třidvaceti letech jako první profesorka chemie afroamerického původu objevila způsob jak převést olej rostliny *Hydnocarpus wightianus*, která byla známá pro své blahodárné účinky na příznaky lepry, do mastných kyselin, které narozdíl od oleje mohly být podávány nitrožilně. Bohužel, pouze rok po tomto objevu zemřela na komplikace laboratorní nehody a celý projekt převzal vedoucí katedry Arthur Dean. Bez studu po krátké době publikoval Aliciny objevy pod samolibým jménem "Deanova metoda". V již tak smutném příběhu je však trochu štěstí, neboť jeden Deanův spolupracovník se s vervou zasadil o přejmenování nové léčby lepry správně po jeho skutečné objevitele "Ballina metoda".

Ačkoliv ne všechny vědkyně, doktorky a odborné pracovnice měly takové štěstí, aby jejich práce byla plnohodnotně vědecky uznána, může se každý z nás zasadit o jejich spravedlnost. Jediné potřebné je se stejným nadšením a odhodláním prolomit hradby širšího povědomí o jejich odkazu, stejně jako ony rozbily ve své době v laboratorním plášti předsudky o ženském pohlaví. A až zase jednou budete pro seminární práci citovat odborné články, pořádně se podívejte na kolonku autorských jmen. Třeba tam uvidíte také nějaké ženské. ■

Přednášející

Plejád

Abyste byli při spuštění přihlášení naprosto připraveni, tak jsme pro vás připravili list toho, co vás čeká letošní ročník Plejád <3

Marek Dobeš

Filmová nezávislost, originalita a guerila shooting

Nezávislý filmař v tom nejzákladnějším slova smyslu. Píše, režíruje, produkuje. Natočil zombie komedii o hledání smyslu života *Byl jsem mladistvým intelektuálem* a nyní dokončuje černou vlasteneckou komedii *Ďáblova sbírka*.

Jan Hřebejk o jeho nejnovějším projektu řekl „*Ďáblova sbírka přinese slušnou porci naprosté tvůrčí svobody... Hodně mi to sedlo! U Dobeše je něco nebrzdícího a nekonformního úplně v základu.*“

Marek Dobeš pracuje tak originálně a tak nízkými rozpočty, že se musíte jeho natáčení zúčastnit, abyste pochopili jeho

přístup. A nebo si vyslechnout jeho přednášku na téma nezávislost. Jeho debut nese název *Byl jsem mladistvým intelektuálem*. Na poli celovečerního filmu se uvedl se zombie komedií *Choking Hazard*. Jako scenárista se nejvíc zviditelnil filmem *Kajínek*. Je autorem původního scénáře k filmu *Jan Žižka*.

Ondřej Kopečný

Sisyfovský boj s korupcí: (proč má cenu se pořád snažit?)

V rámci našeho setkání představím práci české kanceláře Transparency International (TI), která v letošním roce slaví 25 let od svého založení. Společně se zaměříme na to, co to je korupce, jaké může mít podoby a proč je důležité s ní zápolit, i když to někdy připomíná boj s větrnými

mlýny. Podíváme se i trochu na čísla, jak se v průběhu posledních desetiletí (ne)daří České republice korupci vzdorovat a jak si vede ve srovnání s dalšími zeměmi v sousedství, v Evropě a ve světě. Dojde i na známé a méně známé kauzy, kterým jsme se v TI věnovali a věnujeme a na opatření, která považujeme za důležitá, aby se prostor pro řádění různých šíbrů a obchodníků s vlivem postupně zmenšoval. A bude mě zajímat i to, jak téma korupce vnímají mladí lidé (je pro ně důležité, otravné, neznámé...?) a jakékoli otázky, které Vás napadnou (a já na ně budu umět reagovat :)

našemu uchu znělo libě – tedy spíše jak nevytvářet hluk. Tvorbu neboli skládání a interpretaci hudby ponecháme příslušným géniům — skladatelům a interpretům.

O vzniku hudebních nástrojů mají asi všechny rasy a národy své báje a povesti. Starý zákon uvádí Kainova potomka Jubala jako otce všech hráčů na harfu a píšťalu (I. M. 4/21), Řekové zase za původce píšťal považují boha Pana, odkud i pochází současný název Panovy flétny. Názory moderních badatelů sa různí, shodují sa však v tom, že první nástroje člověk nevymyslel, ale spíše různě našel, např. želvý krunýř nebo luk. O historii hudby a hudebních nástrojů bylo napsáno množství knih. V tomto příspěvku se pokusíme popsat tvorbu tónů na nejznámějších hudebních nástrojích z pohledu fyziky.

Vladimír Scholz

Fyzika hudby a hudebních nástrojů

Hudba je umění, dá se říci, že dokonce

nejabstraktnější forma umění. Mizí v okamžiku, ve kterém byla stvořena. Vnímání hudby a její krásy je jedinečnou výsadou každého člověka. Otázku subjektivního vnímání ponecháme psychologii a pokusíme se popsat hudbu objektivně. Ve skutečnosti však nepůjde o skutečný popis hudby samotné. Objektivně jsme schopni popsat pouze hudební teorii, tj. nauku o tom, jak tvořit zvuky a souzvuky tak, aby to

Kamil Růžek

Vše, co chcete vědět o pivu.

Přednáška představí fenomén českého piva ve světě, co je česká pivní kultura a jak se dnes pivo vaří v moderních pivovarech. Dozvíte se, co udělat proto, aby se člověk stal sládkem, a zda-li je v jeho popisu práce ochutnávat pivo.

Martin Benda Dan Peterka Jaroslav Plašil Jakub Schoř

Je český fotbal pro fanoušky?

Když se řeší český fotbal, tak většina fanoušků vidí pouze kluby, hráče a sportovní výsledky. Poslední dobou se do popředí dostává opomíjené, ale neméně důležité téma, a tím je stav fanouškovské scény. Ta už dávno překonala problémy devadesátých let, a dnes není problém na fotbal vzít celou rodinu. I přesto ale fanoušky na českých stadionech trápí spousta problémů, například nevyhovující podmínky ve venkovních sektorech nebo přístup Policie ČR. Hraje se český fotbal pro fanoušky na stadionech? Nelimituje si česká liga vlastní růst? Jaké jsou ty nejpálčivější problémy fotbalových fanoušků, a jak bychom je měli řešit? O tom všem přijdou debatovat Martin Benda, SLO (supporter liaison officer, zaměstnanec klubu zodpovědný za vztahy mezi klubem a jeho fanoušky) pražské Slavie a Dan Peterka, SLO AC

Sparta Praha. Doplní je rozhlasový reportér Jaroslav Plašil, který se fanouškovými výjezdy zabývá dlouhodobě, a Jakub Schoř, bezpečnostní manažer Fotbalové asociace ČR.

Jan Zouhar

Hravé okénko do teorie her

Proč vyrábíme nukleární zbraně, nepřijímáme ekologická opatření a bereme při sportu steroidy? Odpovědi na tyto a jiné otázky můžeme hledat prostřednictvím tzv. teorie her. Jde o nauku, která nachází široké uplatnění v byznysu a politice, a když se použije dobře, může pomoci nastolit světový mír nebo aspoň vydělat milióny. To sice během střeďečného rána nestihneme, ale přinejmenším nakoukneme pod herně-teoretickou pokličku skrze malé hravé okénko. A taky se zlepšíme v piškvorkách, to dá rozum.

Timofej Kožuchov Kryštof Zapletal

Stylistika a argumentace

Etiketa a argumentace jdou ruku v ruce, stejně jako naši dva přednášející, Tim a Kryštof. Od nich se naučíte vytvářet pevné logické argumenty a jak je prezentovat publiku, aby na ně měly dopad. Obohatí vás o svoje znalosti rétoriky, správné mluvy, dedukce a práce s důkazy.

často přináší humorné, anebo paradoxní situace. Studenti si tak budou moci projít dobrodružnou cestou vzniku nového díla ze tří úhlů pohledu: skladatele - interpreta a posluchače. Závěrem bude prezentovaná živá video nahrávka z koncertu v Obecním domě, která je zároveň i hudební poznávačkou.

Jan Ryant Dřízal

Jak vzniká skladba pro symfonický orchestr (aneb co vše dnes patří ke skladatelskému řemeslu)

Přednáška představí studentům proces vzniku symfonického díla od původní zakázky až po premiérové uvedení před publikem. Posluchači budou moci nahlédnout do skutečné symfonické partitury a seznámí se s jejím fungováním prostřednictvím notačního programu Sibelius. Skladatel v osobě přednášejícího nechá studenty nahlédnout do svých hudebních nápadů a následně je porovná s provozní praxí a koncertní realitou, což s sebou

Jan Konvalinka

Viry a chemie ve 21. století: co jsme se naučili na velkých světových pandemiích a co ještě pořád neumíme

Pandemie způsobené viry patří mezi největší zabijáky dějin. V přednášce se bude mluvit o tom, jaké nástroje si věda a medicína během posledních 2 staletí našla pro boj s viry, a co všechno bychom ještě potřebovali vědět. Na příkladu dvou velkých pandemií (AIDS a Covid19) ukážeme, co musíme o viru vědět, abychom mohli navrhnout cesty, jak ho zastavit, a jakou klíčovou roli v tomto příběhu sehráli čeští chemici. Při té příležitosti si řekneme, kdo je největší Čech. Bude řeč i o očkování a proč nezpůsobuje autismus, i tom, proč jsou léky drahé. Na závěr si vysvětlíme, k čemu je na světě biochemie.

Edvard Sequens

Může jaderná energetika přispět k řešení klimatické krize?

Jaderný průmysl uchopil globální změny klimatu a nutnost co nejrychleji zastavit spalování fosilních paliv jako příležitost na znovuoživení jaderné energetiky, která je v západním světě daleko za svým zenitem. Jak moc reálné je očekávat, že nové jaderné reaktory nahradí uhelné nebo plynové zdroje? A mohou v tom pomoci malé modulární reaktory, když ty velké jsou tak drahé a jejich výstavba velmi dlouhá? Co vše je s případným restartem jádra spojeno? A nejsou naopak tyto zdroje součástí problému? Podíváme se na problematiku z globálního hlediska, ale i toho českého. Právě je připravována nová česká energetická koncepce - jaké možné varianty proměny naší energetiky jsou na stole?

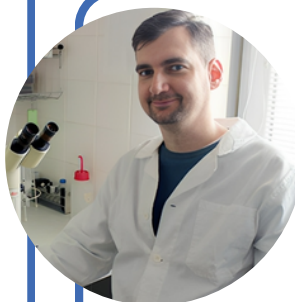
hendikepu a zkrácení věku dožití. Existence těchto nemocí je stimulem rozvoje genové léčby. V dnešní době je celosvětově registrováno okolo 15 léčivých přípravků na principu širší genové léčby a jejich počet exponenciálně roste. Genová léčba není jen problematikou medicíny, vyvolává i potřebu celospolečenské diskuze.

Petr Daniel

Molekulární biologie nádorů

Nádory jsou značně rozmanité. O

podstatě karcinogeneze a biochemických procesech uvnitř nádorové buňky toho na molekulární úrovni víme relativně mnoho, včetně toho, jak vypadá jejich mikroprostředí, jakým způsobem se v organismu šíří a jak jsou tyto procesy řízeny. Nádory jsou však plastické; dokážou se rychle adaptovat na měnící se podmínky vnějšího prostředí přeprogramováním genové exprese, a unikají tak původně efektivní a cílené léčbě. V přednášce "Molekulární biologie nádorů" se studenti seznámí se současnými poznatky a problémy z oblasti nádorové biologie a také s moderními metodami, které umožňují nádorové buňky zkoumat.

Jana Haberlová

Genová léčba

S rozvojem genetiky a následně objevem DNA začíná nová éra v medicíně: postupně se objevují příčiny vzácných nemocí. Jedná se o často neléčitelné nemoci, které vedou k těžkému

Šimon Kozák

Možnosti léčby bolesti ve 21. století aneb co skýtá obor medicíny algeziologie

Bolest je fyziologickou reakcí organismu na poranění a varovným signálem před hrozcím nebezpečím. Pokud však v organismu přetrvává dlouhodobě, ztrácí svůj fyziologický účel a stává se chronickou; organismus jí trpí. Mnohá onemocnění člověka jsou bohužel s chronickou bolestí, tedy stavem, který pacienta sužuje a trápí, neodlučitelně spjata - narušuje jeho životní homeostázu a limituje ho v každodenním životě. Utrpení z prožívání bolesti je velmi individuální, a proto i léčba chronické bolesti vyžaduje individuální přístup. Obor medicíny, který se o tuto problematiku od 70. let 20. století zajímá, se nazývá algeziologie. V Česku se rozvíjí od 90. let 20. století a je spjat s velmi pokrokovými metodami, mezi které patří například neuromodulační terapie.

Edita Pelantová

Můžeme důvěřovat své vlastní kalkulačce?

Bez výpočetní techniky se dnes neobejde téměř žádná lidská činnost. Spoléháme na ni více než na svůj úsudek. Je to oprávněné? V přednášce budeme na jednoduchých příkladech ze života ilustrovat, že počítač na mnohé početní úkoly nestačí. Vlastní rozum, tužka a papír nám poslouží lépe.

Radek Bartoníček

V hlavě novináře

Rád bych Vám nabídl přesunout se na chvíli na poněkud neobvyklé místo - do hlavy novináře. Co se tam asi odehrává? Jak novinář v dnešní době přemýšlí, co zažívá a řeší? Jak vypadá jeho den, když je v redakci, když dělá v parlamentu, když dělá rozhovor s prezidentem či premiérem? Proč má svou práci vášnivě rád? Jak tvoří články? A co mu běží hlavou, když mluví před studenty gymnázia na Praze 6?

Robert Záruba

Sport v televizi

Zvláštní fenomén moderní doby, který zasahuje všechny diváky všechny žánry. Přednáška předního českého sportovního komentátora, kterého znají všichni, kteří byt jen jednou sledovali hokejový zápas na České televizi. "Přepište dějiny, Česká republika vyhrála zimní olympijské hry v ledním hokeji!" To jsou slova právě Roberta Záruby. Ačkoliv komentuje především hokej, tak zároveň vede sportovní redakci ČT. Kromě své televizní činnosti se též podílí na dokumentárních filmech a vyučuje na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

souhlasu k sexu, důležitost vzájemného respektu a komunikace. Workshop uchopuje toto citlivé a zásadní téma hravým a interaktivním způsobem. Boří tabu, otevírá diskuzi. Z ničeho vás zkoušet nebudeme a naopak se v bezpečném prostředí pobavíme o tom, co pro nás souhlas znamená a jak o něm komunikovat.

Johanna Nejedlová

Souhlas - jak a proč o něm mluvit

Dostupných a kvalitních podkladů pro výuku sexuální výchovy je jako šafránu.

Nevládní organizace Konsent proto v rámci projektu Žádná tabu před tabulí vytvořila metodiky 8 lekcí sexuální výchovy na různá témata. Workshop vám umožní prožít si na vlastní kůži lekci Souhlas, která představuje problematiku

Adam Zimčik

(S)mysl ekonomie

Lidé dávno předa námi se rozhodli ekonomii odvázat z pomyslného vodítka, a tak se dneska chová, jak se jí zachce. My její ekonomické cykly (vlastně takové stavy maniodeprese) pořád nedokážeme pochopit, byt to rádi říkáme. Na přednášce si ukážeme a vysvětlíme několik příkladů z ekonomické historie, kdy jsme vložili do ekonomie plnou důvěru a ona se nám po zásluze ani trochu neodvděčila. Zkrátka si dokážeme, že ekonomie je jako meteorologie-věda, kterou můžeme sebelépe nasimulovat, ale ona si stejně občas udělá, co se jí zachce.

Johana Bázlerová

Politika pro mladou generaci

Johana Bázlerová je autorkou instagramového profilu *Jsem v obraze*, na kterém přibližuje dění v Česku i zahraničí. Založila ho v roce 2020 se záměrem navázat kontakt s dalšími zvědavými mladými lidmi a přinášet společensky relevantní témata. Její profil má v současné době přes 180 000 sledujících a věnuje se tématům, jako jsou demokracie, lidská práva, rovnost anebo klima.

Kromě toho pracuje i v kanceláři předsedy Senátu Parlamentu České republiky jako poradce předsedy Senátu. Specializují se na digitální komunikaci.

osob. Absolutní prvenství ve světě nám potom patří v počtu nelegálních varen pervitinu.

Během přednášky si povíme obecné informace o typech závislosti, o nejčastějších infekčních onemocnění, která postihují drogově závislé osoby, o jejich léčbě a o tom, jaká jsou úskalí, která je třeba překonávat. Péče o tyto pacienty je na moderních infekčních klinikách multioborová, včetně spolupráce s odbornými sociální péčí a adiktology. Přednáška bude založena na principech EBM, tedy medicíny založené na faktech.

Adéla Nyčová

Pacient s drogovou závislostí z pohledu infektologa

Péče o pacienty s drogovou závislostí je oproti péči o běžné nemocné obohacena o mnohá úskalí, která je při cestě za úspěšnou léčbou nutná překonat. V dnešní době v USA umírá na předávkování opiáty více lidí, než umíralo lidí na HIV v době největší AIDS krize (90. léta). Česká republika patří mezi země s vysokým procentem závislých

Milan Trojánek

Cestovní medicína

Jako odvětví infekčního lékařství je cestovní medicína velmi mladou součástí, jejíž historie sahá pouze do 2. poloviny 20. století. Poznatky, které dnes uplatňujeme však vychází z poznatků tropické medicíny, která se již od 19. století zabývá prevencí přenosu, léčbou a diagnostikou infekčních onemocnění osob v tropických regionech. Dnes je cestovní medicína komplexním oborem, který zajišťuje péči před odjezdem do tropických destinací – v rámci tzv. před výjezdového poradenství, ale i po návratu, kdy se věnuje léčbě těchto onemocnění.

8:30 - 9:30	Jan Konvalinka	Milan Trojánek	Ondřej Kopečný	Vladimír Scholz	Marek Dobeš
10:00 - 11:00	Tim Kožuchov & Kryštof Zapletal	Petr Daniel	Fotbalová debata	Edita Pelantová	Jan Ryant Dřízal
11:30 - 12:30	Johana Bázlerová	Radek Bartoníček	Jana Haberlová	Jan Zouhar	Edvard Sequens
13:00 - 14:00	Adam Zimčík	Johanna Nejedlová	Kamil Růžek	Šimon Kozák	Robert Záruba

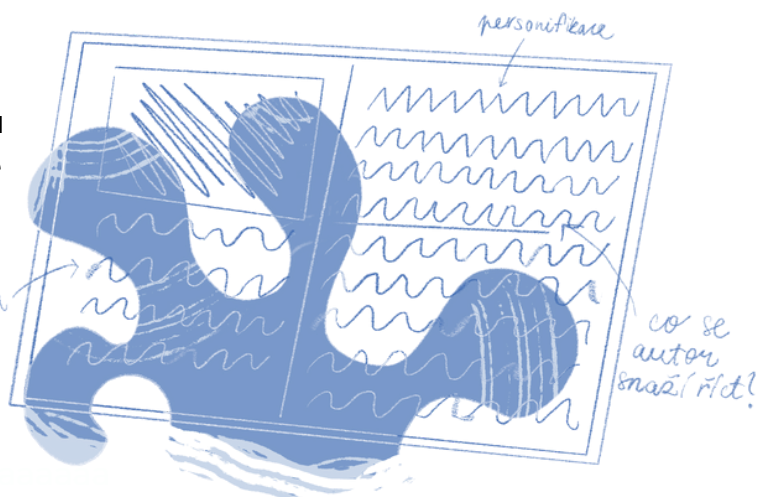
Z maturitní četby

anonym

Čtení jsem měl vždycky rád. Ne že bych to poslední dobou tak často sám provozoval, ale mám ho rád.

Představy náhle poskakující ve své mysli jsem vždycky rád následoval až tam někam k zapleteným koncům souvětí a příběhy, které mi vyprávěly jsem si nahlas komentoval. Vstával jsem a přecházel po místnosti, sedal si a zas vstával, trashtalkuje chování nějaké z postav. Nechával jsem se s chutí odvádět libozvučnými deskripcemi od svých problémů a svými problémy od libozvučných deskripcí. Byl jsem na sebe pyšný kdykoliv jsem rozklíčoval nějaký autorův záměr ve formě symbolu či zdánlivě ledabylé metaforu.

S každým rozebíraným úryvkem textu se tahle radost víc a víc rozplývá. Agresivně mě nezajímá, z jaké perspektivy nám vyprávěč příběh zprostředkuje, v motivech plavu ani na břeh nedohlédnu a už nevím, kdy jsem se naposledy zamyslel nad tím, že nejsou jenom metaforu ale i metonymie.

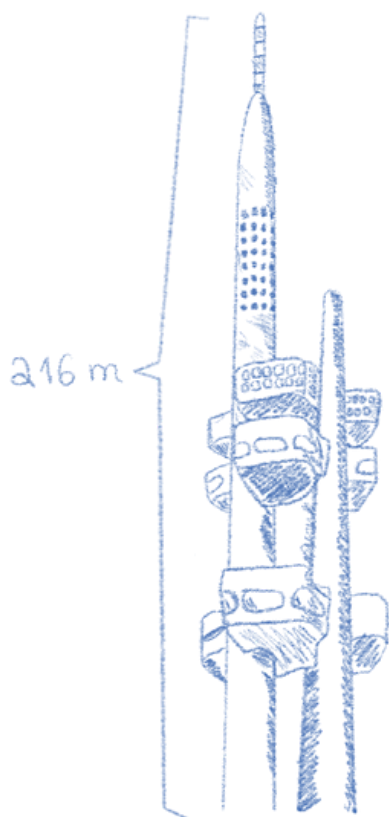
Někdy se přistihnu, že se vracím do vod dřívějších, mělčích, známějších, osobnějších a *Romance pro křídlovku* že mě přivedou zpět k bezstarostnému užívání si knížek, ale spíš ne. Třeba někdy příště. Třeba za rok až nebudu každou otevírat s bolestným pomyšlením na potítko. Ale prozatím, ne.

Literary devices? Devise a reason why I should care. ■

Letní scéna, taky scéna

Adam Zelinka, OB

Divadelní sezóna je v lecčems podobná školnímu roku. S koncem června se kromě škol zavřou i divadla. Drtivá většina z nich přes léto odpočívá a připravuje se na další sezónu. Malý zlomek divadel se přesune na vlastní letní scénu, například Studio Dva hraje na Vyšehradě. Divadlo v Celetné své scény přes léto střídá, a není jediné. Také se stává, že více divadel uvádí své největší hity na jedné scéně, například pod Žižkovskou věží.

Nicméně většina divadel přes léto nehraje vůbec. Herci si ale musí nějak vydělávat i přes prázdniny, a tak vznikla řada projektů, které uvádí představení pouze v létě. Z těch jsou nejznámější Letní shakespearovské slavnosti, v jejichž rámci můžete vidět Shakespearovy klasiky v Praze, Brně i Ostravě. Na těchto slavnostech se potkávají herci ze všech možných divadelních souborů, a nastudované inscenace nevidíte nikdy a nikde jinde. No a komu se nezamlouvá představa příjemného divadelního večera v krásných prostorech a pod širým nebem? Ještě aby nepršelo.

Taneční hodiny (Divadlo Ungelt)

Inscenace Pavla Ondrucha padne na letní scénu divadla Ungelt jako ulitá. Odlehčená romantická komedie o autistickém profesorovi, kterého ztvárňuje Miroslav Táborský, a o profesionální tanečnici hrané Petrou Nesvačilovou nabízí ale i smutnější tóny.

Profesor Ever má obdržet cenu za svou práci, jenomže součástí

galavečera je také tanec na parketě, a toho se pan profesor opravdu děsí. Proto ho napadne, že by si mohl zaplatit pár lekcí u profesionální tanečnice Sengy, která bydlí ve stejném činžáku. Postava autistického profesora, který nemá rád doteky (což u tance není ideální) je divácky vděčná, ale je s ní spojené riziko, že se to s humorem přežene a hra vyzní vůči lidem s autismem jako posměšná. Autor tomuto pokušení dokázal odolat a Ever je zpracován citlivě. Nicméně se stále jedná o komedii a vtipné momenty inscenace neztratila. Většina z nich vychází z obtížné komunikace mezi oběma postavami, jelikož Senga je také samotářka, která miluje tanec nade vše. Stejně jako Ever má problém pustit si někoho k tělu, akorát v jiném smyslu. Aktuálně tančit nemůže, protože jí přejelo nohu auto, a tak musí nosit ortézu. Věří, že se k tanci co nevidět vrátí, a odmítá připustit jinou alternativu. Ever ale tuší, že to nebude tak jednoduché.

Taneční hodiny jsou tak milou a nenáročnou komedií, která ale nikdy nesklouzne k hloupým posměškům na autistického profesora. Během dvou hodin se obě postavy vyjádří k

„Vyzvěte dámu k tanci až v půlce písničky, tím pádem to budete mít rychleji za sebou.“

celé řadě různých témat a na samotný tanec jim tak zbyde pouze malinko času, což ale nevadí. Jediná moje kritika tak může směřovat k projevu Petry Nesvačilové, který se mi chvílemi zdál nepřirozený, jako kdyby pouze předčítala text, který je ale přeložený z angličtiny, a tak její dikce vyzněla trochu strojevě.

74%

Extáze (Meetfactory)

Extáze je jednou z těch inscenací, kterou můžete vidět pouze v létě. Tomáš Loužný jí totiž napsal přesně pro bazén Barrandovských teras, ve kterém byla uvedena. Tento bazén totiž hraje v představení významnou roli. Kdysi výstavní místo celé Prahy se postupem času přeměnilo v zarostlou ruinu, těžce postřehnutelnou vedle Strakonické ulice. *Extáze* vypráví o rakouské herečce Hedy Lamarr. Ta se v pouhých 16 letech stala první herečkou, která se na filmovém plátně objevila nahá. Stalo se tak ve filmu *Extase (1932)* od Gustava

Machatého a tato scéna se natáčela právě u zmíněného bazénu, který byl tehdy ještě v plném provozu. Časem se z ní stala světoznámá herečka, odletěla do Ameriky, byla označována jako nejkrásnější herečka své doby. Hedy měla divokou náturu, vystřídala šest manželů. Byla ale velice inteligentní, stála za několika vynálezy, například vymyslela princip, ze kterého postupně vznikla WiFi i Bluetooth. Po ukončení herecké kariéry v šedesátých letech se postupně propadala do chudoby, na ztrátu své krásy i bohatství si nikdy nedokázala zvyknout a zemřela osamělá v lednu 2000.

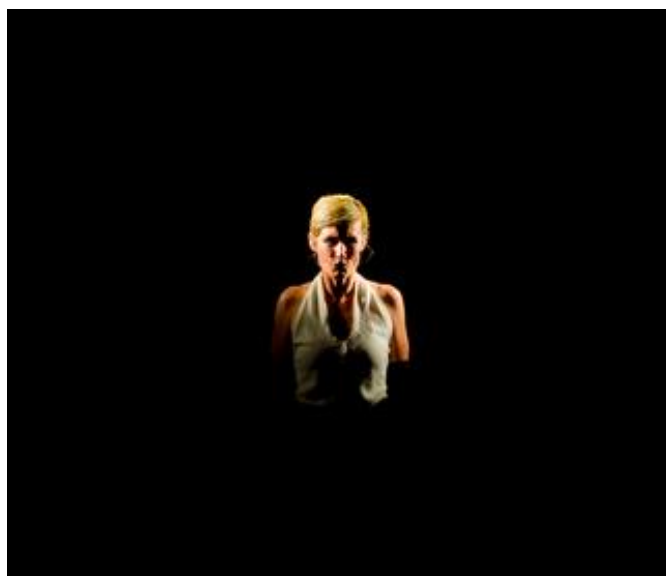
**„Pane Mayere,
budu Vaše za
pouhých padesát
tisíc dolarů za
rok!”**

Všechny tyto informace se divák dozví z nahrávky, kterou si poslechne již před představením, a tak děj nenabízí žádné překvapení. Hedy hrají tři herečky, jedna po druhé tak, jak postupně stárne. Nejlépe svou práci zvládla Radka Fidlerová, která ztvárňuje Hedy již na sklonku života a osamělou. Ale nestačí to. Inscenace z části nudí, protože nabízí již známá fakta a nepodává je nijak zajímavou formu. Stačilo by mi, abych si přečetl materiál a poslechl nahrávku před představením a byl bych s nově nabytými znalostmi o zajímavé a

zapomenuté herečce spokojen. Za návštěvu tak stojí pouze samotný bazén, ve kterém se vše odehrává. I rozpadlý je celý prostor stále magický. Sedí se v něm ale extrémně nepohodlně. Jediné štěstí, že představení trvá pouhých 60 minut.

56%

Cesta k vodopádům (Divadlo Ungelt)

V divadle Ungelt mají v oblibě duodramata, která tvoří více než 60% jejich repertoáru. Je to dobrý recept, stačí sehnat dva silné herce nebo

herečky, kteří představení ve dvou utáhnou. Drobný zádrhel nastává, když vám dojdou všechny dobré náměty. Poté musíte získat opravdu velmi dobré herce/herečky, aby vám horší hru utáhli a přetáhli ji přes práh průměrnosti. V tomto případě se to divadlu Ungelt povedlo. *Cestu k vodopádům* zrežisoval jeden z předních českých divadelních režisérů, Michal Dočekal, umělecký šéf Městských divadel pražských. Do role otce obsadil Jiřího Langmajera, jeho nevlastní dceru ztvárnila Anežka Šťastná.

Inszenace nabízí pohledy obou postav na nespočet témat, většina z nich se točí kolem obecné nenávisti dívky ke všem mužům. Tato antipatie postavy ve hře je poměrně pochopitelná, neboť skoro každý muž se k ní chová nechutně a zle, nakonec jí zklamal i její nevlastní otec, když podváděl její matku. Problém textu tkví v tom, že se snaží

„Únosci dětí to mívají ve vězení nejtěžší.“

„Nejsi žádný dítě, a neunesl jsem tě.“

vyjádřit k příliš mnoha tématům, z nichž většina není dostatečně prozkoumána a některá jsou do děje našroubovaná na můj vkus až příliš arbitrárně. I přesto jsem postavám jejich postoje, názory a rozhodnutí (až na jednu výjimku) věřil, protože oba představitelé hrají ze všech sil a neskutečně přesvědčivě a silně. Jednoduchá scéna jejich herectví nijak nepřekáží, a oba tak ze sebe mohou dostat to nejlepší a to se jim povedlo. Kdyby v představení účinkovali slabší herci, nejspíš by se jednalo o velice průměrnou hru. Díky bohu, divadlo Ungelt bývá ve výběru obsazení neomylné. Slabý text ale zcela nezalepí i ti nejlepší.

67%

Zimní pohádka (Letní shakespearovské slavnosti)

Co by to bylo za léto bez návštěvy již osvědčených Letních shakespearovských slavností? Na

Pražském hradě se Shakespearovy hry hrají pravidelně již od roku 1998. Postupem času zavítaly slavnosti též do prostorů HAMU na Malostranském náměstí nebo do dalších českých i moravských měst. Jejich repertoár se postupně mění, každý rok má premiéru jedna inscenace. Na Zimní pohádku přišla řada v roce 2019.

„Přistáli jsme u krutých českých břehů.“

Zimní pohádka se odehrává z části na Sicílii, z části v Česku. Česko je to ovšem trochu podivné, neboť má přístup k moři. Děj hry je poměrně triviální. První polovina je jakási antická tragédie, skoro jako od Sofokla. Druhá už více připomíná klasickou Shakespearovu komedii, více však ale připomíná nějakou lacinou frašku. (Zde jsem se pokusil napsat shrnutí děje, ale došel jsem k názoru, že to je na dlouho, a stejně by to nikdo nečetl. Kdyžtak si ho najděte na Wikipedii.) Shakespeare napsal hru s velice repetitivními motivy a tématy, a to i na svou dobu. Není divu, že se *Zimní pohádka* v Česku příliš nehraje, osobně jsem našel pouze další dvě zpracování, a to v Dejvickém divadle a v divadle D21.

Není ale vše špatné. Režijní tým v čele s Pavlem Khekem se popral s textem poměrně zdárně a během představení nuda nezavládne. Druhá část je chvílemi vtipná, tvůrci si dle

mého uvědomili, jakou frašku režírují, a udělali si ze hry taky trochu legraci. Sicilského krále ztvárnil Martin Hofmann a i jemu komedická rovina sedí mnohem více než ta tragická. Dobře hrál také Aleš Bilík v roli syna českého krále nebo Petra Špalková jako sicilská královna. Nezklamal také Saša Rašilov, ten ztvárnil českého krále. Škoda, že mu hra nedává tolik prostoru, obzvláště v první části.

Chápu, že Shakespearových her není neomezeně a časem se musí dostat i na ty méně známé. Některé jsou kvalitnější, například *Bouře*, některé méně. Letní shakespeareovské slavnosti nejsou tradiční divadlo, a proto mají v dramaturgii ruce svázanější než ostatní scény. Tak snad budou další premiéry úspěšnější! ■

61%

Libuše (Národní divadlo) - 68%

Amberville - Plyšová gangsteři

(Divadlo v Dlouhé) - 70%

Taneční hodiny (Divadlo Ungelt) - 74%

Extáze (Meetfactory) - 56%

Cesta k vodopádům (Divadlo Ungelt) - 67%

Zimní pohádka (Letní shakespeareovské slavnosti) - 61%

Oidipús komplet (Divadlo Vila Štvanice) - 86%

Jsme krajina / Příběh lidí, přehrady a času (Divadlo Jozefa Gregora Tajovského) - 79%

Plejády v čase

Hana Müllerová, 3.A

PŘIHLAŠOVÁNÍ NA PŘEJÁDÝ BE LIKE:

SERVÉR JE PŘETÍŽEN :(
ZKUSTE TO ZNOVU
ZA OKAMŽIK

VŠECHNY
PŘEDNÁŠKY JSOU
JIŽ OBSAZENÉ

MAIDA

Redakce

Obálka a ilustrace: Anna Janoušková & Jolana Kampfová

Anna Drhovská
šéfredaktorka

Jolana Kampfová
šéfredaktorka

Magdaléna Zákorová

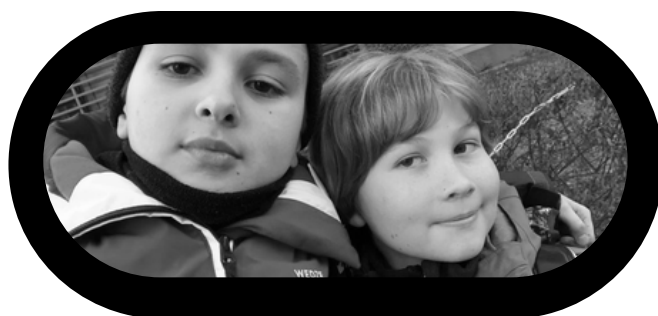
Johana Trejtnar

Hana Müllerová

Adam Zelinka

Natan Lytvynov a Vladimír Kopecký

**AL
EO**